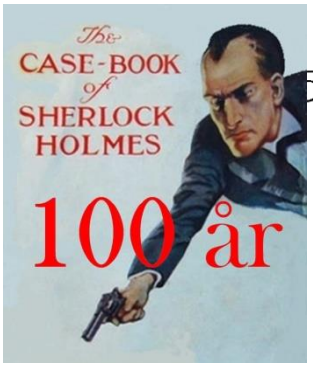

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA

SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK

THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 1, 2023 * 68. Aargang

"I hear of Sherlock everywhere"

Referat af generalforsamlingen

lørdag d.14. januar 2023 i Frederiksberg Rådhuskælder

Referent: Michael Bjærre

1) Valg af dirigent og referent: Torben Carlsen valgtes som dirigent, og som referent valgtes Michael Bjærre.

Herefter kunne dirigenten konstatere at generalforsamlingen er lovligt indkaldt.

2) Præsidentens beretning: Vi er heldigvis tilbage i januar med at afholde vores aarsmøde og generalforsamling. Klubbens medlemstal er stabilt, og 2 medlemmer kunne lykønskes med deres flotte jubilæer. Lene Bach Cordes med nu over 40 år – og Torben Carlsen med 25 år i klubben. Der lød også et stort tillykke til Palle Schantz Lauridsen med optagelsen i The Baker Street Irregulars.

Der berettedes nu om årets aktiviteter i klubbens underafdelinger. Både The Copenhagen Speckled Gang og The 5 Orange Pipes har afholdt 3 møder. The Common Loafers of Kolding har afholdt 2 møder. Der var ingen beretninger om aktiviteter i The Cimbrian Friends of Baker Street.

Herefter lød der en stor tak til Svend Ranild for 3 dejlige udgaver af Sherlockiana, og det kunne fortælles at klubben har modtaget en donation fra boet efter Leo Lemwigh. Det var f.eks. muligt frit at hjemtage omslagsløse udgaver af *Strand Magazine*, og visse Sherlockianske effekter ville kunne bruges som præmie ved den på aarsmødet afholdte quiz. Præsidentens beretning blev herefter godkendt med applaus.

3) Skatmesterens beretning: Klubbens regnskab for året 2022 blev gennemgået – og det endog ganske uden tals nævnelse. Der blev givet et regnestykke, hvis resultat efter sigende skulle angive antallet af betalende medlemmer i klubben. Skatmesteren kan konstatere, at det går godt når medlemmerne husker at betale deres kontingent. Det måtte dog bemærkes at regnskabet var blevet pyntet. Da denne pynt dog blot var en illustration af William Gillette som Sherlock Holmes, kunne regnskabet stadig godkendes.

4) Valg af præsident, bestyrelse og reviser: Mia Stampe Lagergaard modtog og fik genvalg som klubbens præsident og takkede derefter for dette. Hele bestyrelsen modtog og opnåede også genvalg og består således forsat foruden Mia af: Michael Skov Lambek, Christian Monggaard, Svend Ranild og Palle Schantz Lauridsen. Som revisor kunne Torben Carlsen ligeledes genvælges.

5) Forslag fra bestyrelsen: Bestyrelsen foreslog at der betales for såvel middag som medlemskontingent på de oplyste MobilePay-numre. Referenten erindrer ikke om forslaget blev vedtaget, men da alle har indbetalt de korrekte beløb til de korrekte numre, må sagen vel betragtes som afsluttet.

6) Forslag fra medlemmerne: Der fremkom ingen forslag fra medlemmerne, men Torben kunne dog som en sidebemærkning bemærke at klubbens fællesarrangement med Poe Selskabet endnu ikke har haft sin afholdelse, hvorfor det stadig vil være muligt at deltage, når det får sin afholdelse.

7) Eventuelt: Der fremkom ikke noget under eventuelt, og generalforsamlingen blev derfor erklæret for afsluttet.

Sherlockiana udkommer 3 gange om året
Redaktør: Svend Es. Ranild
redaktion@sherlockholmesklubben.dk
Grundlagt i 1956 af A. D. Henriksen
ISSN 0902-0330 / Sat med Baskerville

Mysteriet om den forsvundne Buste

Af Micah Grov Slambert*

Det fremgår af mine noter, at det var en kold og regnvåd januaraften i begyndelsen af året: det er de tit. Og min sælsomme tildragelse tager sin mystiske begyndelse med noget så besynderligt som et fravær. Jeg sad som så mange aftener før i min lænestol, dybt begravet i en svær bog, da jeg pludselig åbnede øjnene på noget, der ikke var der; noget, der glimrende gjorde opmærksom på sig selv ved sin egen mangel på tilstedevær: noget, der manglede. Mine øjne var som draget til et hul i rækken af bøger dér på bogreolen; hvad var det dog, der plejede at være der og dække dét hul dér på anden hylde? Jeg måtte tænke.

Der plejede jo at stå en lille buste! den statuette, jeg selv havde hjembragt (fra museet i London) for mange år siden, dengang da denslags var lavet af ordentligt tungt resinmateriale (og ikke som nutidens lettere og tarveligere plastickopier. Men det er en digression). Hvor var busten? Hvem havde taget den? Hvorfor var den forsvunden? Jeg måtte virkelig tænke.

Jeg gennemrodede først hele det tomme hus — uden resultat: i al fald uden det ønskede resultat; for nu var der en masse rod. Det havde der ikke været før. Ikke så meget i al fald. Men busten? Den var og blev væk! Var den blevet skudt i stykker af et moransk uforsvarligt luftgevær? Men ingen rude var jo itu! Indbrud var også umuligt: intet andet var taget, og så værdifuld var den jo heller ikke. For andre end mig skulle jeg mene! Havde jeg selv da fjernet den? I hvilket øjemed? Hvorfor kunne jeg ikke huske det? Hvad havde jeg egentlig gået og lavet i går aftes?

Så slog det mig: jeg var jo gået til møde i klubben: dét møde, hvor jeg selv havde pyntet op: med forskellige prydgenstande og artefakter (selvom jeg altid har insisteret på, at dét ord ikke findes på dansk. Men det er en digression). Jeg havde medbragt diverse ting — forsigtigt og møjsommeligt pakket ind i køkkenrulle for at de ikke skulle gå i stykker — og jeg havde brugt dem som pynt på bordet: et billede af The Master (indrammet), et bind af The Strand (blåt), en jagtkasket (skotskternet), en buldog-pibe (brugt), en iransk sutsko (ubrugt), en buste (lille): *dén lille buste!* Alt stod nu lysende klart for mig: jeg havde selv medbragt den lille statue til mødet i klubben; den havde stået på bordet og prydet sammen med alle de andre artefakter (der ikke findes). Alle de artefakter, der nu troligt tronede hjemme igen hos migselv; *blot ikke* — den lille mystisk forsvundne buste (der virkelig ikke fandtes!). Jeg måtte tænke tilbage — på den aften! Hvad var der hændt? Hvad kunne der være hændt??

Jeg erindrer, at aftenen havde taget sin ellers hyggelige og festlige begyndelse med, at vi mødtes i klubben i Frederiksborg Værtshuskælder, hvor vi skulle afholde vort Aarsmøde (som staves med dobbelt-aa på grund af en åh så årvågen årsunge fra Ålborg. Men det er en Digression). Jeg kan dog tydeligt huske, at jeg i baren havde erhvervet en flaske rødvin og, efter at have brugt op til flere korte øjeblikke på at lede efter nogen at dele den med, besluttet at gøre mit til ikke at bidrage mere til verdenens beklagelige og omsiggribende madspild. Eller vinspild.

Alle festens 20 deltagere havde indfundet sig, og der var almindelig godmodig smalltalk til at begynde med: men kunne én af disse tyve — disse tilsyneladende uskyldigt udseende medlemmer af klubben — altså vise sig som en nederdrægtig skurk og forbryder og have bortranet og ganske tyvstjålet min dyrebare statuette? Kunne sådan en tilsyneladende godmodig samling af forhåbentlig vennesæle og retskafne medlemmer — i en åbenbart lovlydig forening til fejring af en af verdenshistoriens største forkæmpere ikke blot for lov men sandelig også ret — virkelig huse, hvad der kun kan beskrives som en gemen og lumpen tyv?! Det var svært at tro — men man skal ikke tro — man skal vide: og man ved jo, at kriminalitet, forbrydelse og lovovertrædelse kan antage de særeste former. Jeg måtte ikke bare tænke; — jeg måtte mistænke!

Nuvel, for at bryde isen havde præsident Maia Lager Stampegaard som altid forberedt en lille morsom leg for at få alle de forsamlede forbrydere til at komme i snak med deres respektive bordherrer og -damer: vi skulle finde ord i

*NB: i.h.t. gældende persondatabeskyttelseslov og kronikør-klienttavshedspligt er alle navne i teksten diskret omskrevet og tydeligt anonymiseret: enhver lighed med nulevende eller afdøde personer er derfor kun lettere utilbørlig. (signeret, Ursula von der Leyen)

Conanen ud fra forbogstavet i vore navne. Endvidere havde Maia medbragt flere Strand-magasiner til fri afbenyttelse: venligst doneret af arvingerne til et af klubbens gamle medlemmer, Leon Lomvigh!

Så havde alle vi gamle røvere deklameret Muskrat-ritualet, der i June Christensens fravær blev ledt af — migselv. Hvilket kun kunne betyde én ting! Det var ikke hende June, der havde taget min statuette. Og så kom forresten forretten: kammuslinger på et velfriseret leje af blomkålspuré, rødvin og gul pamflet: "Ni nødder fra 221B": var denne et hemmeligt menukort til aftenens servering — eller var det en fordækt afledningsmanøvre for bedre at kunne slippe af sted med at tyve busten ved højlys aften? Og havde busten stadig stået på bordet på dét tidspunkt? Dét skulle jeg mene!

Efterfølgende var hovedretten kommet på bordet: langtidsstegt kalveculotte med pomme Sanna og rødvin i glace og i glas. Stod også busten stadig på bordet? Dét tror jeg nok, den gjorde! Men havde tjeneren mon kunnet stjæle den? På ingen måde: efter serveringen så vi næsten intet til ham og var overladt til vort eget tilsyneladende hyggelige selskab: der var ingen andre selskaber i restauranten den aften, så der var heller ingen *extra*-selskabelige tyve, der kunne have sneget sig ind og i ly af den dæmpede belysning og den højrøstede stemning have taget busten! Jeg havde tørret mig om munden med min serviet efter den lækre glace (fint ord for sauce*) for nu skulle aftenens mere lødige del af programmet til at gå i gang. Ingen lever jo af brød alene. Eller rødvin:

For definitivt at højne aftenens mystik havde der ikke været de traditionelle tre, men kun to conaniske Skaaltaler, idet et enkelt medlem var forhindret i at møde op: så det var i al fald heller ikke hende, der stod bag tyveriet! Men da hendes plads var overtaget af et andet medlem i sidste øjeblik, betød denne substitut blot, at der manglede en skåltale; ikke at der ikke sagtens godt kunne mangle en statuette! Havde eksempelvis den kendte krimiforfatter Jürgen de Nissen valgt at melde sin deltagelse i sidste øjeblik med mørke motiver i sinde? Ville vi læse om og gyse over det mystiske mysterium om forsvindingsfiguren i hans næste krimi?

Nuvel: først havde den uskyldigt synende Marvin Nordengård dog holdt en underholdende tale for butleren Burnton, der så tragisk og så strukturelt blev udnyttet af sin arbejdsgivers og hele klassesamfundets undertrykkende pression: men sådan er kapitalismen. Og utak er de riges løn. Og portvin er opium for folket: så der skåledes!

Bagefter havde Knud Prometeus talt: kunne han som gammel fingersnild tryllekunstner ikke have benyttet lejligheden til at snige den lille buste ned i en højhemmelig hat? For han havde jo begyndt at holde tale for Mrs. Finn — og med et kunstgreb afsluttet med en skelsættende skål for Guillaume Occam! Og med de tilhørendes fokus fokuseret på navneforvirringen kunne han godt have ilranet figuren til sig med et sinistert snuptag. Men man kunne ikke tro det. Så man skålede atter i conanisk portvin.

På etellerandet tidspunkt i løbet af aftenens festivitas havde vi vist også fået dessert: brûlée-crème med hårfine nuancer af lavendel: skål — i resten af portvinen! Var det stadig statuetten, jeg kunne skimte dér på bordet i tågerne? Eller var det min borddame — i den sjove hat ...?

På selve generalforsamlingen havde præsidenten aflagt udførlig beretning om året, der var gået:† og trods forne former for fortsatte corona-restriktioner var der faktisk sket en del. Men en så prominent bohème som La Présidente ville vel ikke risikere en potentiel skandale over gement brugstyveri af mindre pyntegenstande? Beretningen godkendtes dog med applaus. Og en skål!

Scatmesteren havde aflagt det samme — uden at nævne tal: en fjollet og efterhånden ret irriterende tradition, der vistnok stammer fra en tidligere, nu afdød kasserer. Og da vi ikke er den slags spiritister, der tror på spøgelser eller poltergejster (denne verden er stor nok til os), kunne det heller ikke forklare forsvindingsnummeret. Så den eneste *spiritus* var den i glasset: skål!

Senere var den famøse klubsang fremført af alle til storslået akkompagnement af Arne Paaskes imponerende énmandsband (med lidt guitarhjælp fra Scatmesteren — *ikke* fra den traditionelle guitarist, Kalle — meget alarmerende og mystisk!): Arne & Hele hans elektroniske Harmonikaorkester spillede dog så godt og med så mange stemmer, instrumenter og effekter, at han umuligt kunne have haft overblik til også at stjæle statuetter. Så var busten stadig på bordet? Det skulle jeg mene. Var rødvinen stadig i glasset? Dét skulle jeg mene!

I bagklogskabens lys husker jeg nu, hvor mistænkelig megen interesse i mine udstillede artefakter, Chresten von Borchlich havde udvist; men jeg husker også, hvor tidligt han måtte tage hjem grundet den offentlige transports naturstridige disponeringer, og jeg husker så ganske bestemt og udpræget tydeligt også at have bemærket enelleranden figurlignende genstand pynte på bordet efter von Borchlichs tidlige afsked.

Når jeg tænker mere tilbage, havde det rivaliserende Poet Selskab i ren misundelse monstro sendt en nedrig femtekolonnespion ind i vor klubs godtroende midte for at bortrøve den famøse figur for øjnene af og under næsen på os som en anden *Purloined Statue?* Den meeget mistænkelige Preben Clausen havde tidligere udvist en meeget stor interesse i små metalfigurer af store detektiver! Så stor faktisk, at han allerede var den stolte ejer af en: én der ovenikøbet var gjort ud af devontin fra de navnkundige dartmoorske tinminer og derfor meeget finere end min egen resin-do.; hvorfor Preben overhovedet ikke ville være interesseret i min. Desuden havde han både dirigeret og diverteret — med et sjovt indlæg om forfatteren Jan Carlosen og hans tidligere skærmydsler med klubben; og Preben sad helt oppe i den anden ende af bordet, og *så* langfingret er selv han ikke. Havde busten stadig

*Fint ord for sovs.

†Se særskilt referat andetsteds i bladet.

stået på bordet? *Eller stod der nu ikke nærmere* to *buster på det bord?*

Når en doktor kommer på gale veje, er han den værste af alle forbrydere: og Pelle Hans Dokdorsen havde først opført sig meget mistænkeligt, da han afslog at spille guitar til fællessangen! Derefter havde han dog vist lysbilledshow og causeret underholdende om en mindre udlandsrejse til Old York, hvor han vist kom med i nogle Butcher Street Irregulars. Men dels var hans opmærksomhed optaget af at få de audiovisuelle hjælpemidler til at fungere (altid lidt af en satsning!), så selv ikke en mand med hans ellers overlegne intellektuelle og tværmediale formåen kunne samtidig formå uset at bortrøve en buste. (Stod busten egentlig stadig på sin plads på bordet?) Dels (og dette er et vigtigt *dels!*) er han jo ikke samler.

Det samme kan man bestemt ikke påstå om Frederik Mondog, mesteren for aftenens brillante quiz: som havde samlet en række af Abraham Asismovs limericks, ud fra hvilke vi andre skulle gætte Conan-historier: en kvis som gav sjove præmier til vinderne, Reynard og Jürgen: én flaske med brombærlikør fra føromtalte Lomvighs vinkældre — en anden uden. Imidlertid kunne det lige ligne netop sådan en tvivlsom personage med sådan en udpræget samlermani som Frederik simpelthen bare at nappe den lille figur til sin egen samling! Men samlet set ville han jo så aldrig være i stand til at vigte sig med sit fund; og hvad er vigtigere for samlere end at kunne vigte sig? Og hvad meget vigtigere er: Stod bordet stadig på sin plads under busten?

Var andre af aftenens mindre opmærksomhedskrævende og opsigtsvækkende deltagere blot skjulte moriartyske håndlangere, der som de værste snydepelse under en kappe af påtaget anonymitet virkede for at skabe ufred og sætte kiv i klubbers astrakanpels? Kunne det være den nok så uskyldigt udseende Hemmelig Gæst, der havde noget med sagen at gøre — ved på mystiske og mistænkeligste vis at *undlade* at foretage sig nogetsomhelst, der kunne tildrage sig opmærksomhed?! Eller var det Lone Brahms Langes, der kunne fejre ikke mindre end 40-års jubilæum (+1) i klubben: og hvilket bedre skalkeskjul for at sløre sine lumske misdædertilbøjeligheder til at rane statuetten til sig selv som uofficielt jubilæumstrofæ?

Og hvad med dem, der på mistænkeligste vis havde meldt afbud? Hvad med dem, der overhovedet *ikke* havde meldt afbud?! Og slet og ret bare var blevet væk: meeget mistænkelig opførsel! Gruppen af mulige mistænkte synes blot at vokse sig større og større ... Men jeg nægter stadig at tro det: jeg kan ikke få migselv til at mene, at nogen af mine gode gamle venner i klubben kan have begået sådan en nedrig og selvisk ugerning! Men hvad nu hvis nogen havde set statuen af Holmes som symbol for fortidens hvide koloniovherredømme? Det kunne da ikke være, at nogen så i dekoloniseringens hellige navn simpelthen havde *rematerialiseret* den fordømte buste ...?!

Nuvel; efter det store antal skåler (eller den lille mængde vinspild) kan jeg godt nok måske ikke huske alt fra det årsmøde i den klub i de knivskarpeste detaljer; men festivitassen var da afsluttet i den gode ro og især orden, og selskabet brudt op i godmodig venskabelighed: jeg havde for sidste gang tørret munden efter den sidste glace rødvin — lidet anende, at denne tilsyneladende vennesæle og retskafne klub kunne nære at nære en gemen bustetyv ved sin barm!

Men jeg er sikker på, at jeg omhyggeligt havde pakket mine genstande ned og taget dem med hjem igen: alle — med undtagelse af den lille statuette! Der nu mangler på anden hylde. Hvor var den blevet af? Hvad var svaret på Mysteriet om den Forsvundne Figur? Må jeg give fortabt? Skal vi aldrig få opklaret, hvem der stod bag den gådefulde rematerialisering af den buste? Hvor mange spørgsmål kan man egentlig tillade sig at stille? Hvem kan dog hjælpe ...?

Mysteriets løsning

Dette er ikke en sag, der byder på mange interessante observationer: så man kan ikke konkludere meget, andet end at referenten selv har haft til hygge og omhyggelighed, anfald af åndsfraværelse og pyntesyge, samt sort humor og rød vin.

Derudover kan man ikke slutte mere; men det er også nok:

Påpasselig er den, der husker at pakke en buste ind (også da den skulle hjem); og det er jo netop ikke en statue, men så lille en statuette, at den, når den er pakket ind i køkkenrulle, jo ikke ligner andet end en af de omtalte, brugte servietter fra restauranten — og deri ligger selve løsningen til mysteriets opklaring: de to materialer ligner til forveksling hinanden!

Og selv sådan en omhyggelig person kan i gode venners lag godt blive fuld: fuld af rørstrømsk gensynsglæde og af fælleskabet sentimentalitet ved at tage hjertelig afsked med sine gamle venner i den klub! Og således er han til festens afsked blevet så distraheret, at han simpelthen undlader at tage den hvidtindpakkede genstand med sig — og i stedet blot efterlader den på bordet i den tro, at den ikke indeholder andet end blot en tom, sammenkrøllet servet: så på den måde er den jo blevet rematerialiseret! (En anden gang skulle han nok hellere vælge en anden form for bustetyveri. Nu i dårens ...)

Så jo: der var skam en forbryder til stede den aften: for det var hannen; der havde gjort det!) Jeg ser gåtsk vist gennem fingre med en forbrydelse; men det er jo en uforvarendes af slagsen: at have mistænkt sine uskyldige medmenneskker — men nogle gange er det jo lettere at se bjælken for sin broders øje.

Ud fra disse medmenneskers retskafne karaktertræk er dette dog den eneste sikrologiske løsning; og jeg er sikker på, at den let kan verificeres ved at tage hen forbi restauranten og spørge, om ikke de har fundet et glemt artefakt fra denne klubs tidligere møde! Hvis de da ellers kender dette danske ord. QED.

Madsen, hurtigt: tæk mig sprøjten — jeg har pludselig sådan en ubændig lyst til at læse i sladderbladet!

The Case-Book, 3: "The Creeping Man"

Af Svend Ranild

For 100 år siden, i marts 1923, blev "The Adventure of the Creeping Man" (*Cree*) trykt i *The Strand Magazine* i London og i *Hearst's International Magazine* i New York. "Eventyret" var den tredje i den serie på 12 Sherlock Holmes-noveller som Arthur Conan Doyle lod udgive samlet i 1927 under titlen *The Case-Book of Sherlock Holmes*.

At projektet ville få den afslutning, havde Doyle ingen anelse om. Ligesom det havde været tilfældet i 1921, da han skrev "The Mazarin Stone", og i 1922, da "Thor Bridge" blev til, troede han at det endelig var sidste gang han skulle ødsle sin skabertid på de mindreværdige Holmes-historier. I de første måneder efter novellens offentliggørelse (og i flere måneder inden) var han på turné i USA og udtalte her i flere interviews at han ikke ville skrive flere af dem, da hans engagement i spiritismen ikke gav ham tid til at skrive fiktion. Novellen var det eneste stykke fiktion han skrev (eller i hvert fald udgav) i hele 1923.

Man kan mærke denne afskedsstemning i novellens afslutning. Her lader Doyle sin mesterdetektiv udtale historiens prætentiøse morale: "Når man forsøger at hæve sig op over naturen, kan man risikere at synke dybere. Selv det højest udviklede menneske kan ende som et dyr hvis han forlader den skæbnegivne, lige vej." Og han fortsætter: "Der er en meget reel fare for menneskeheden i dette. Tænk hvis alle de materialistiske, de sensuelle, de verdsligt sindede skulle ønske at forlænge deres værdiløse liv. De åndeligt indstillede ville ikke vende sig bort fra kaldet mod noget højere. Det ville betyde de mindst egnedes overlevelse. Hvilken slamkiste ville vores stakkels verden ikke kunne blive til?"

Hvilken kriminalhistorie kan have fortjent en sådan afslutning? Har Doyle også tænkt. Så han fortsatte: "Pludselig forsvandt drømmeren, og Holmes, handlingens mand, sprang op fra stolen." Og handlingens mand opridsede kort et resume af og en konklusion på de begivenheder som de implicerede personer og læserne havde været vidne til, og sluttede med fødderne helt nede på jorden igen: "Der afgår et tidligt tog mod byen, Watson, men jeg tror vi lige netop har tid til en kop te på 'Chequers' inden vi tager det."

På novellens første sider kastede Doyle nogle nostalgiske blikke tilbage på Holmes-sagaens begyndelse. Som en sidste hilsen? Det slående udtryk "a tangled skein" (som betyder noget i retning af "et sammenfiltret garnnøgle" eller "et indviklet spind") anvender Holmes her om den sag det handler om. Udtrykket er brugt to gange tidligere i Conanen i lignende sammenhænge; i *The Hound of the Baskervilles* (1901) og "Wisteria Lodge" (1908). Og igen i "The Lion's Mane" (1926), den 9. novelle i *Case-Book*-serien.

I den allerførste Holmes-historie, romanen *A Study in Scarlet* (1887), gav Holmes Watson denne billedrige beskrivelse af mordsagen: "I might not have gone but for you, and so have missed the finest study I ever came across: a study in scarlet, eh? Why shouldn't we use a little art jargon? There's the scarlet thread of murder running through the colourless skein of life, and our duty is to unravel it, and isolate it, and expose every inch of it."* Altså ikke "tangled" men blot "colourless". Men: Doyles arbejdstitel til Sherlock Holmes' debut var – *A Tangled Skein*! Så billedet trækker en tråd helt tilbage til den spæde begyndelse.

Og således møder Watson sin ven på historiens første side i *Strand Magazine*: "When I arrived at Baker Street I found him huddled up in his armchair with updrawn knees, his pipe in his mouth, and his brow furrowed with thought." Holmes indtog præcis samme stilling i "The Red-Headed League" (1891), en scene som vistes i Granadas filmatisering af *RedH* med Jeremy Brett, som kopierede Sidney Pagets illustration i *Strand Magazine* (1984).

Cree indeholder flere referencer til Holmes' fjerne fortid i Doyles pen, men jeg vil afslutte med en som Holmes selv peger på til Watson, en historie fra 1892: "Du husker måske at i den sag som du på din sensationelle måde knyttede til Blodbøgene, lykkedes det mig ved at iagttage barnets sind at foretage en deduktion om den selvtilfredse og respektable fars kriminelle tilbøjeligheder" ("The Copper Beaches").

Efter en analogislutning mellem iagttagelser af børn og hunde i deres familier præsenterer Holmes endelig den aktuelle sag for Watson: "Hvorfor forsøger professor Presburys trofaste ulvehund at bide ham?"

Og i begge historiers dramatiske klimaks sker præcis det samme: En rasende hund overfalder sin ejer og bider ham i struben. Genbrug af en fortidig succes.

Den sære historie om "Den krybende mand" (som den naturligvis hed da *The Case-Book* udkom i dansk oversættelse ved Kay Nielsen på Martins Forlag i 1960; *Den krybende mand* er også bogens titel) er ikke nogen vellykket Sherlock Holmes-historie. I Nicholas Meyers grundbrækkende pastiche *The Seven-Per-Cent Solution* (1974) nævnes *Cree* i Watsons introduktion til historien om kokainopløsningen som en af fire Holmes-noveller der er falsknerier skrevet af andre end ham selv. (De øvrige er "The Mazarin Stone", "The Three Gables" og "The Lion's Mane" – som alle tre også er fra *The Case-Book*).

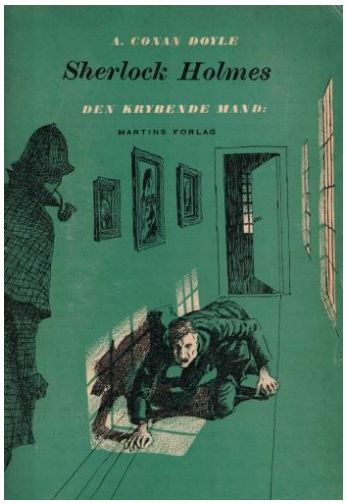

Cree er ikke en kriminalhistorie, hvad de færreste læsere vel vil forvente af en Sherlock Holmes-fortælling. Nogle (bl.a. dette blads læsere) ved udmærket at kriminelle forhold ikke altid optræder i historierne. Det var tilfældet lige fra den første novellesamling, *The Adventures of SH* (*Scan, Twis* &

---

*Citatet slutter således: "And now for lunch, and then for Norman Neruda. Her attack and her bowing are splendid. What's that little thing of Chopin's she plays so magnificently: Tra-la-la-lira-lira-lay." Men den detalje er genstand for en helt anden undersøgelse.

Nobl). Og i *Cree* er Holmes en iagttager af og kommentator til begivenheder som udfolder sig i nutiden, ikke en der undersøger og fortolker spor sat i fortiden.

Historien nærmer sig det science-fictionelle med afsløringen af det abeserum hvis formål er at give den mere end modne professor Presbury sin ungdoms kræfter tilbage, men som har den uheldige bivirkning periodevis at give ham en abes gangart og adfærd.

Illustrationen på forsiden af den danske udgave viser den krybende mand, som teksten egentlig ikke giver belæg for. At novellens titel faktisk er misvisende, er meget tydeligt i filmatiseringen, hvor Professor Presbury ikke ses krybende én eneste gang. Når han ikke opfører sig normalt vertikalt, løber han adræt på alle fire, eller klatrer abedygtigt i træer eller op ad mure. I novellen stammer titlen fra en episode hvor professorens assistent ser sin arbejdsgiver bevæge sig i en usædvanlig stilling: "Han kravlede! Han var ikke helt nede på hænder og knæ. Jeg vil snarere sige på hænder og fødder, med ansigtet nede mellem hænderne. Og dog lod han til at bevæge sig med lethed."

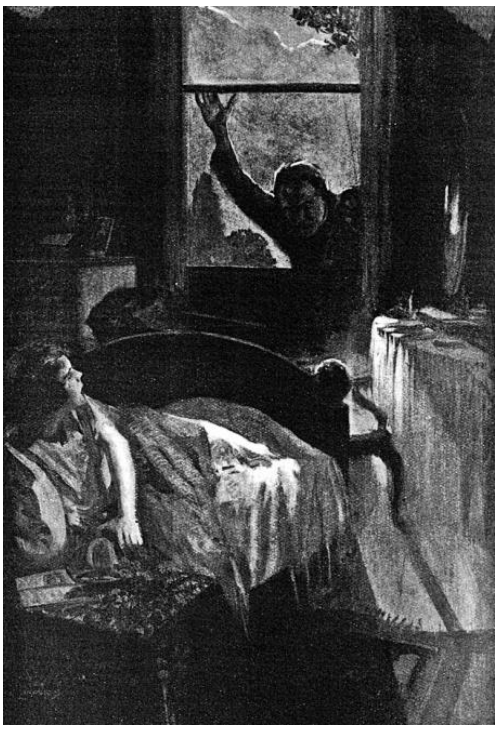

Watson foreslår at årsagen til professorens besynderlige gangart kan være lumbago, hvortil Holmes ironisk replicerer: "Good Watson! You always keep us flat-footed on the ground." Et slående udtryk, som Holmes gentager med eftertryk året efter i den næste novelle i *Case-Book*-serien, "The Sussex Vampire", da han afviser alle overnaturlige fænomener: "This agency stands flat-footed upon the ground, and there it must remain. The world is big enough for us. No ghosts need apply." Et paradoksalt udsagn fra Holmes, da det jo var den propaganderende spirist sir Arthur Conan Doyle der lagde ordene i munden på ham.

Men det mest huskværdige Holmes foretager sig i novellen, er at skrive en besked til Watson med denne tekst: "Come at once if convenient – if inconvenient come all the same. – SH." Der kender vi den gamle Holmes igen, som kan levere fyndige, uforglemmelige meddelelser: "Am dining at Goldini's Restaurant, Kensington. Please come at once and join me there. Bring with you a jemmy, a dark lantern, a chisel, and a revolver." ("The Bruce-Partington Plans") – "Come, Watson, come! The game is afoot. Not a word! Into your clothes and come!" ("The Abbey Grange") – "Elementary, my dear Watson." (Nåh nej).

Det Herrens år 1923 var ikke blot det år da *Cree* debuterede på tryk. Det var også året da Eille Norwood (1861-1948) spillede Sherlock Holmes for sidste gang i den rekordlange serie på 47 filmatiseringer af Doyles originale historier som Stoll Pictures havde produceret i England siden 1921. Hvis alle 12 noveller i *The Case-Book* havde eksisteret da Stolls serie blev til, var de nok også blevet omsat til celluloid. Skæbnen ville at kun etteren og toeren, *Maza* og *Thor*, blev filmatiseret med Norwood som Holmes. Jeremy Brett (1933-95) var heldigere. I marts 1991 sendte Granada TV sin filmatisering af *Cree* som den sidste af de seks episoder i deres næstsidste SH-serie, *The Case-Book Sherlock Holmes*.

The Creeping Man var den 32. film i Granadas imonerende stribe, som i 1994 afsluttedes med film nr. 41. Lige fra starten i 1984 blev serien berømmet for at være uhyre loyal over for de originale historier. *The Creeping Man* brød med dette princip, med det resultat at filmen med Jeremy Brett er en meget bedre *fortælling* end Doyles tekst.

Filmen er radikalt anderledes end novellen. Denne venter helt til slutningen med at afsløre at aber spiller en meget betydningsfuld rolle i professor Presburys skræmmende og uforståelige forvandling, og ordet "ape" optræder kun på den allersidste side. Filmen vender dette fuldkommen på hovedet. Det første man ser, er et nærbillede af en gorilla i et bur, og fra dette øjeblik er aber i alle afskygninger et visuelt ledemotiv – som skeletter, som kranier, som udstoppede dyr, som lysbilleder, som bogillustrationer. Og indimellem som levende, tilfangetagne. Og stjålne.

Et sideplot som knyttes til hovedplottet helt til sidst, er en række tyverier af aber fra zoologiske haver (et sidespor som giver Lestrade anledning til at træde ind i historien som dens humoristiske element). En af disse aber er den elskede gorilla gamle Charlie, som vi genser hen mod slutningen, hvor Holmes spærrer filmens to skurke inde i hans bur med den besked at gorillaer jo er sociale væsener, så hvis de opfører sig pænt, sker der dem ingenting, før politiet anholder dem om morgenen. (Dette er en anakronisme. Gorillaernes venlige adfærd som fredelige planteædere i unødvendigt store muskelkroppe med overdrent lange, spidse hjørnetænder blev først etableret viden i 1960'erne. Før da antoges det at de var vilde og voldsparate).

De to skurke er et par småforbrydere som er opfundet til filmen, så der tilføjes et ekstra spændingselement, bl.a. ved at Watson bliver udsat for deres primitive voldstrusler da han på Holmes' ordre foretager en efterforskning i et snusket miljø i London. De er gemene abetyve, hyret af en vis Dorak, der til sidst bliver afsløret som leverandøren af det "abeserum" som Presbury sprøjter i sig med den utilsigtede virkning på sin krop som historien handler om.

I filmen levnes der ingen plads til tvivl om præcis hvilket formål professoren har med den eksperimentelle medicinske behandling. I en scene hvor han forelæser for sine studerende om abers adfærd, slutter han med disse ord: "Deres fysiske aktivitet når de svinger sig grenene, foretager flyvende spring fra trætop til trætop og frembringer høje, hæse kald, er ikke kun en måde at fastlægge territoriale rettigheder i skoven på, men er hos hannerne ofte et ritual som enten skal skræmme uvelkomne gæster væk eller imponere en bestemt hun med hannens seksuelle potentiale."

Professor Presbury er enkemand, 61 år gammel og forlovet med en kollegas unge datter. Om forlovelsens indledning fortæller Presburys assistant: "Det var ikke en ældre mands velovervejede bejleri, men snarere en ungdommelig, lidenskabelig voldsomhed." Det var "overdrevet og en smule voldsomt og unaturligt."

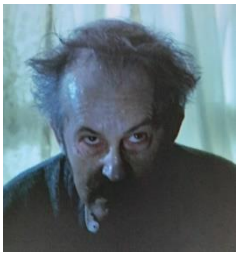

Professorens natlige klatreøvelser op til unge kvinders vinduer forklares til sidst blot som hans abevæsens glæde ved sin nye kropslige formåen, men i filmen lades man næppe i tvivl om at da professorens hund overfalder ham i hans forlovedes værelse efter hans klatretur op til vinduet og ind gennem det, har det gode dyr sandsynligvis forhindret en voldtægt.

Så tydeligt kunne det i 1923 ikke beskrives i en novelle i et familievenligt månedsblad. Men som man i dag ofte kan (og også i 1991 kunne) sige: "Det var en anden tid." Også i forbindelse med andre af underlivenes underligheder.

Både i novellen og i filmen finder Holmes og Watson til sidst forklaringen på affæren da de åbner en æske i professorens værelse hvori der ligger en injektionssprøjte og nogle flasker med en hvidlig væske. Professoren har injiceret sig med et "serum" udvundet af "kirtler" fra aber. I filmen er det de stjålne aber i London der har været kilden, og denne Dorak er skurken som har udnyttet de stakkels aber, mens novellen har en anden forklaring som kan læses i et brev der også lå i æsken.

Brevet er afsendt fra Prag og er underskrevet H. Lowenstein, som skriver at Dorak blot er hans mellemmand til professoren og en anden kunde han har i England. Og han tilføjer dette: "Det er muligt at serum fra en menneskeabe ville have været bedre. Jeg anvendte sorthovedet hulmanabe fordi et eksemplar var tilgængeligt. En hulmanabe kravler og klatrer naturligvis, mens en menneskeabe går oprejst og på alle måder ligner os mere."

Lowenstein! Watson husker navnet: "En mystisk videnskabsmand som på ukendt vis søgte efter hemmeligheden bag foryngelse og livets eliksir. Lowenstein med det forunderlige, styrkegivende serum, som blev bandlyst af sin profession fordi han nægtede at afsløre hvad det var lavet af."

I virkeligheden (den virkelighed som gav Doyle inspirationen til novellen) var navnet ikke Lowenstein (som vel burde have været Löwenstein), men Voronoff – Serge Voronoff!

Doktor V. og hans aber

Sergej AbrahamovitchVoronoff blev født i Rusland i 1866 og emigrerede som 18-årig til Frankrig, hvor han begyndte at studere medicin og blev fascineret af mulighederne for transplantationer mellem dyr og mennesker, som han mente kunne genoprette ungdommens livskraft og endda helbrede sygdomme ved overførsel af hormoner. I 1889 begyndte han at arbejde sammen med den eksperimenterende fysiolog Charles-Édouard Brown-Séquard (googl ham – han har fået et syndrom opkaldt efter sig), der også var interesseret i dyrekirtlers foryngende virkninger. Brown-Séquard begyndte at eksperimentere på sig selv og injicerede sig med et serum som indeholdt knust testikelmateriale fra marsvin og hunde. Fremgangsmåden gav ingen mirakuløs resultater, og Voronoff konkluderede at transplantationer af væv var den eneste metode der kunne få gavn af dyrs styrke.

I 1895 fik han fransk statsborgerskab, og året efter rejste han til Egypten, hvor han studerede eunukker(!). Han konkluderede at deres kroppes svagheder og abnorme afvigelser måtte skyldes deres manglende testikler, et tab som han mente berøvede eunukkerne visse magiske udsondringer.

I 1910 rejste han tilbage til Frankrig og fortsatte sine eksperimenter, nu igen med dyr, idet han flyttede organer og væv mellem arterne. Han fik den ide at de højere udviklede primater var perfekte donorer til mennesker da de havde alle de biologiske ligheder som krævedes ved transplantationer, og desuden havde abernes stærkere konstitution. Han fokuserede igen på kønsorganerne, især testiklerne, og i 1920 udførte han sin første sådanne transplantation af testikelvæv ved at sy en stump abetestikel ind i en mands scrotum.

Samme år beskrev han i en bog den filosofiske baggrund for proceduren: "Kønskirtlen stimulerer hjerneaktiviteten så vel som muskelenergien og lidenskaben. Den udskiller en særlig vital væske i blodstrømmen som genopretter energien i alle cellerne og spreder lykke." Voronoffs fikse transplantationstrick var for ham det samme som at injicere kroppen med ungdommen selv.

Voronoff påstod at proceduren kunne gøre alt lige fra at genskabe den ungdommelige energi til at kurere senilitet og forlænge livet. En forøgelse af seksualevnen var også en mulighed, og dette blev måske ikke overraskende fokus for interessen i hans arbejde selv om han fastholdt at enhver sådan "romantisk" forbedring blot var en bivirkning ved en forandring som helbredte patientens hele væsen, en proces han kaldte "foryngelse".

I 1923 havde Voronoffs testikelkunster opnået en sådan popularitet at der blev indrettet et særligt reservat i Afrika som holdt aber til brug for hans arbejde, og midt i 1920'erne havde mindst 300 personer fået den meget dyre operation, deriblandt mindst én kvinde, som havde fået implanteret en æggestok fra en abe. Og antallet verden over voksede efterhånden til omkring 2000.

Voronoff blev velhavende på sin smarte ide. Han købte et slot i Italien i 1925 og udstyrede det med abebure og et lille hospital så han kunne arbejde under behagelige forhold. Hans vanvittige projekt fik megen omtale i samtiden, også fra skeptikere. Nogle hævdede at en bivirkning ved kuren var at ændre patientens adfærd i retning af aber. Da hormonet testosteron blev opdaget og isoleret første gang i 1935, og dets formål efterhånden blev forstået, endte tiltroen til Voronoffs mystiske kirtelsekreter. Han døde i 1951, rig men miskrediteret, uden nogen sinde selv at have prøvet sin egen foryngelseskur. Som jo ikke blot var et mystisk "serum".

I dag er Voronoff glemt, men hans arv lever videre i det skjulte. Det meste fiktion fra ca. 1920 til 1940 om aber som mennesker og omvendt skylder Voronoff sin tilblivelse. De fleste af disse tekster er skeptiske eller satiriske. *Cree* er den berømteste. En fyldig oversigt kan læses her: https://sf-encyclopedia.com/entry/voronoff_serge

De tre kontinenter

Af Palle Schantz Lauridsen

Det startede i New York, fortsatte i Málaga og sluttede i Nuuk. I årets første måneder var jeg først i New York, så i Sydspanien og sidst i Grønland. Den første tur handlede udelukkende om Holmes, for jeg var inviteret til BSI's årlige middag; men man hører jo om Holmes overalt. Også i Málaga og i Nuuk, hvor disse linjer skrives.

Nuuk

Det sidste først. Jeg var blevet inviteret til at undervise i medievidenskab på Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet i Nuuk. I en måned fra midten af februar. Så dét var hovedformålet, men jeg havde selvfølgelig også en sherlockiansk dagsorden. Jeg skulle bruge *Sherlock* i undervisningen, og jeg ville se, om det dog ikke skulle lykkes mig at få fingre i et eksemplar af den grønlandske oversættelse af HOUN, *Baskervillekut ĸingmerssuat,* som den hedder. Den udkom i 1961 oversat af den grønlandske (seminarie)lærer og politiker Nikolaj Rosing.

Jeg havde set et meget fint eksemplar hos et velanskrevet medlem af klubben; vedkommendes navn skal ikke nævnes her, for der er ingen grund til at give svage sjæle lejlighed til så meget som at overveje natlige tyvetogter, hvor de som gode sherlockianere ville medbringe en blændlygte, "et førsteklasses, moderne sæt indbrudsredskaber med et nikkelbelagt brækjern, glasskærer med diamantspids, fleksible nøgler og alle former for moderne forbedringer, som civilisationens udvikling kræver."

Jeg havde gjort lidt forarbejde hjemmefra. Jeg havde mødt de studerende til en omgang online-undervisning og havde nævnt, at jeg var interesseret i bogen, hvis de skulle kende nogen, der havde den liggende. Jeg havde også lagt en eftersøgning på universitets digitale bog-byttecentral. Og jeg havde tilmed skrevet til KNR, Grønlands Radio og Fjernsyn. Måske de kunne synes, at dén vinkel jeg foreslog, ville være sjov. Det gjorde de ikke. Jeg hørte i hvert fald aldrig fra dem. Heller ikke henvendelser til *Sermitsiaq*, avisen, der er opkaldt efter det bjerg, der knejser over Nuuk, gav resultater.

Så var der jo kun tilbage at bide i det sure æble og gøre det mest indlysende. Min roomie i gæstelærerboligen mente at vide, at Nuuks eneste boghandel havde en lille afdeling med gamle bøger. Jeg gik ind til byen, ind i boghandlen og fremførte undskyldende mit ærinde. At jeg godt vidste, bogen var fra 1961, og de selvfølgelig ikke havde den, men måske de havde en idé om, hvor man kunne lede. "Det lyder nu bekendt. Jeg synes, jeg har set den", sagde ekspedienten til min store overraskelse, trak mig med hen til de fire hylder med gamle bøger og trak *Baskervillekut ĸingmerssuat* frem. Et lidt prøvet eksemplar, men alligevel. Og så var der en tilegnelse med sirlig håndskrift på grønlandsk. Underskrevet J. Chemnitz, som kunne være Jørgen Chemnitz, der blandt meget andet var lærer på seminariet, ligesom oversætteren. Det passer i hvert fald meget godt med, at bogen var givet som gave til Grethe Holm fra 6.b. i Godthåb 29. juni 1963 – altså ved skoleårets afslutning. Jeg fik mine studerende til at oversætte for mig. De skulle lige tyde den gamle håndskrift og samtidig gennemskue stavningen, for de er vokset op med en nyere retskrivning. Den betyder fx at det lidt mærkelige lille store /ĸ/ er blevet udskiftet et /q/; fx i bogens titel, hvor *ĸingmerssuat* er blevet til *qinnmerssuaq*, der betyder 'stor hund' – en god oversættelse af *hound.* Men hvad stod der så? Jo, Grethe fra 6.b. havde fået bogen i flidspræmie: "For at være produktiv og ansvarsfuld i skolen"!

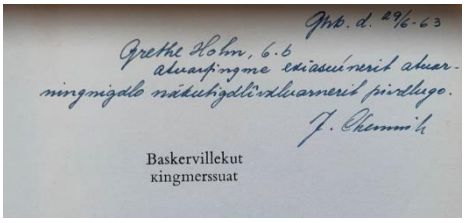

Og hvad skulle jeg så betale for denne sjældne Holmesperle: 19,95 kr.

New York

Min interesse for de nordatlantiske Holmes-udgivelser går nogle år tilbage. Her hjalp jeg den texanske og ikke mindst sherlockianske bogsamler Don Hobbs med at lokalisere den eneste færøske Holmes-oversættelse, *Teir nevndu hein Svarti* – en oversættelse af *Black Peter.* Den stod i den socialdemokratiske avis *Sosialurin.* 14 afsnit i efteråret 1974. Don har i øvrigt kun en *kopi* af *Baskervillekut Kingmersuat.*

Det var Don, der havde spurgt, om ikke han skulle anbefale, at jeg blev inviteret til *The BSI Dinner.* Jeg lovede at tage af sted, hvis invitationen kom, og efter et par års forventningsfuld venten, dukkede den op i min mailboks i efteråret 2022. Så jeg tog afsted. Det endte med at blive en meget oplevelsesrig tur, hvor jeg ikke kun deltog i middagen, men også blev investeret i klubben under den tvivlsomme titel *The Royal Family of Scandinavia.*

En af de sjoveste oplevelser, der ikke hørte til blandt de mange 'officielle', var en frokost på en jernbanerestaurant, *The Oyster Bar* på *Grand Central Station.* Ved åbningen i 1913 var der plads til 440 spisende gæster. Under hvælvingerne spiser man ... østers (men der er også fisk og andre skaldyr på menukortet). Det var her, adskillige af de sherlockianere, der deltog i *The Birthday Weekend* søgte hen, når der ikke stod middage eller frokoster på weekendens mere officielle program. Don havde en aftale med et par andre og inviterede venligt mig med, og det endte som et uofficielt møde i et af de BSI-anerkendte *scions*: S.P.O.D.E.: Sherlockians Preventing Oysters Destroying Earth, sherlockianere, der forhindrer østers i at ødelægge jorden! Den sherlockianske forbindelse er fra *Den døende detektiv*, hvor den sengeliggende Holmes i simuleret febervildelse pludselig siger til Watson: "Vil verden så blive oversvømmet af østers? Nej, nej, forfærdeligt!" Watson bliver ikke så overraskende

en kende forvirret og mener, at detektiven vrøvler som et barn.

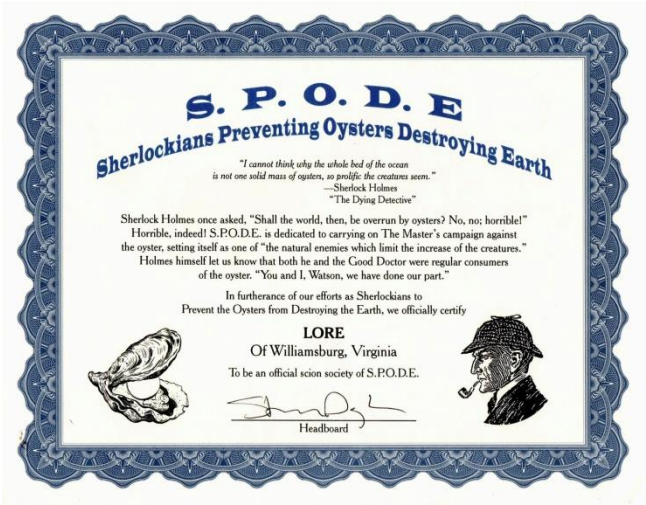

Steven Doyle – et passende efternavn i sherlockianske kredse – er *headboard* i SPODE. *Headboard* kan oversættes med *hovedgærde* eller *hovedende.* Steven Doyle har forklaret mig, at den noget utraditionelle betegnelse for en *forperson* blev foreslået og enstemmigt vedtaget ved organisationens stiftende middag på The Oyster Bar. Selve ordet "headboard" bliver ikke nævnt i *The Dying Detective*, men da skurken er på vej for at aflægge Holmes et besøg ved 'sygesengen', beder detektiven Watson om at gemme sig: *"Der er lige netop plads til dig bag hovedenden af min seng, Watson."*

Málaga

Efter New York og østers gik turen til Costa del Sol og rejer i hvidløg. Min kone og jeg havde byttet os til en lejlighed i Benalmádena. Det var i den grad uden for sæsonen, så megahotellerne fra charterturismens *gründerperiode* lå øde hen, strandpromenaderne var nærmest mennesketomme, og vejret levede ikke op til navnet Solkysten. Det var overskyet og blæsende, men hvad gjorde det? Vi skulle skrive, så vi var alligevel indenfor det meste af tiden.

Nu var vi der en eftermiddag, så vi nøjedes med kaffe og med at betragte udsmykningen. Der var Holmes overalt. Stole og sofaer var betrukket med stof med Holmes-profiler (buet pibe, deerstalker og lup selvfølgelig), tapetet – også på toiletterne – var prydet på samme vis, og på væggene hang fotostater med uddrag fra fortællingerne (på spansk naturligvis), fotos, tegninger. Der var udstillingsskabe med ... buede piber, deerstalkere, luppe og en enkelt violin.

Over baren var der seks billeder af noget, der lignede reproduktioner af engelske frimærker. Elizabeth II's kontrafej i øverste venstre hjørne, Holmes-motiver og en tekst, der forklarede, hvilken fortælling motivet stammede fra. Min årvågne kone spurgte straks: "Hvorfor står der *The Hound of Baskervilles* under det ene, og *The Hound of* ***the*** *Baskervilles* under det andet?" Det vakte min nysgerrighed, og jeg fandt snart ud af, at British Mail i 1993 havde udsendt en serie på fem mærker, der havde en vis lighed med reproduktionerne over baren. Men de havde et andet format. Reproduktionerne var kvadratiske, frimærkerne var aflange – på højkant. Jeg korresponderede med de ærværdige medlemmer af bestyrelsen, og skatmester Lambek fandt frimærkeluppen og sit personlige eksemplar af førstedagskuverten

Costa del Sol er et yndet rejsemål for englændere. Og hvad vil englændere have, når de er på ferie? De vil have øl og fodbold i fjernsynet, så det vrimler med sportsbarer. Og så er Sherlock Holmes jo noget af det mest gammeltengelske, der findes, så der ligger hele to Holmes-pubber på Costa del Sol. Én i Torremolinos og én i Málaga. Vi lod den første ude af betragtning, men lagde vejen forbi *The Sherlock Holmes Pub* i Málaga – tæt på katedralen og ikke så langt fra Picasso-museet og Picassos fødehjem. Den er en typisk engelsk sportsbar. Vi talte fem tv-skærme, spiritusudvalget var stort, og øllet flød fra hanerne. Lidt mad havde de også – og på andre tidspunkter kunne man opleve levende musik.

frem og kunne konstatere, at de to reproduktioner med baskervillehunden blot anvendte forskellige udsnit af det samme frimærke. Et af den øverste del, et af den nederste.

Ansporet af skatmesterens deduktioner kiggede jeg nærmere på både reproduktionerne og frimærkerne og opdagede så, at hele tre af billederne over baren havde en tekst, der angav, at de skulle vise en scene fra historien om djævlehunden. Det viste sig også, at det tredje bare viste en del af det frimærke, der ellers fremstillede en scene fra *The Reigate Squire.*

Hvis vi nu lader, som om Grønland er et kontinent, kan jeg konkludere, at jeg på meget kort tid har haft erfaring med Holmes på tre kontinenter.

Glorien af Sherlock Holmes

Af Torben Carlsen (efterskrift af Palle Schantz Lauridsen)

Da jeg var 14 år, var mit første litterære bekendtskab med Sherlock Holmes "En studie i rødt". Indtil da havde jeg kun stiftet bekendtskab med Arks Forlags knaldromaner om Norman Conquest, men også de lidt mere seriøse krimier i serien "Scotland Yard" med opdageren Bill Cromwell og hans assistent Johnny Lister. Mit første indtryk af Holmes var fjernsynsfilm med Basil Rathbone og Nigel Bruce. Jeg husker især "Kloen der dræbte" ("The Scarlet Claw"), som jeg syntes var *meget* uhyggelig.

Men det var "En studie i rødt", der åbnede mine øjne for verdenslitteraturen. Midt i bogen kom et tilbageblik, hvor vi befandt os i Utahs ørken og forhistorien blev rullet op. Jeg var vild af beundring og blev grebet af denne geniale engelske detektiv.

Samtidig med min udødelige interesse for Sherlock Holmes, havde jeg også i den tid travlt med at samle materiale til mapper, som jeg samlede med emner indenfor litteratur, geografi og historie. Jeg klippede bl.a. artikler og billeder ud fra diverse aviser og satte dem ind i de respektive mapper.

En af disse arbejdsmapper omhandlede Sherlock Holmes. En af artiklerne havde som overskrift: "GLORIEN AF SHERLOCK HOLMES". Jeg fandt den i det hedengangne dagblad Aktuelt og under et billede af Carlo Andersen (som sammen med Knud Meister skrev Jan-bøgerne) stod der:

"Sherlock Holmes var en elendig detektiv, siger forfatteren Carlo Andersen. Nu gør d'herrer C. Andersen og S. Holmes sig rede til den store dyst.

... 'Sherlock Holmes er en strålende litterær figur, men en elendig detektiv', udtalte Carlo Andersen i et interview i Aktuelt. 'Hans følgeslutninger er ikke logiske – det vil jeg gerne tage en disput med Sherlock Holmes Klubben om, hvis det skal være ...'

'Jeg er rustet til kampen', siger Carlo Andersen. 'Jeg har kaldt mit causeri for 'Holmes ulogiske følgeslutninger'. Den sidder lige i øjet.'

'Er De ikke bange?'

'Vel er jeg ej. Jeg beviser min påstand. Forfatteren, Sir Arthur Conan Doyle, lod jo altid Sherlock Holmes-fortællingerne servere i jeg-form, som om de var skrevet af Holmes' trofaste, lidt naive ledsager, Dr. Watson. Hør så dette citat fra novellen 'Den krumbøjede mand' [The Crooked Man], hvor Holmes kommer på besøg hos Watson':

Jeg ser, at Deres praksis giver Dem rigeligt at bestille for tiden, sagde Holmes og så skarpt på mig.

Ja, jeg har haft en travl dag, svarede jeg. *Måske forekommer det Dem tåbeligt,* tilføjede jeg, *men jeg forstår ikke, hvoraf De slutter det.*

Holmes lo hen for sig: - *Jeg har den fordel, at jeg kender Deres vaner, kære Watson,* sagde han. *Når De ikke har besøg at aflægge, går De. Når De har mange besøg, tager de en hansom cab. Da jeg kan se, at Deres støvler, selv om De har gået med dem, ikke er snavsede, er jeg ikke i tvivl om, at De for øjeblikket har travlt nok til, at det retfærdiggør brugen af en hansom ...*

'Sikke en gang sludder', siger Carlo Andersen. 'Grundet Holmes' litterære personlighed har man godtaget hans elendige følgeslutninger uden mindste kritik.

Men den gode hr. Holmes kunne akkurat lige så godt have sagt således':

Jeg ser, kære Watson, at De ikke har travlt i øjeblikket. Muligvis har De til formiddag haft en del konsultationer hjemme, men De har ikke aflagt noget sygebesøg. Det ser jeg af Deres støvler. For selv om De har gået med dem, er de ganske rene.

Så vidt Carlo Andersen. Men Sherlock Holmes Klubben lader sig ikke så let slå ud. De er ved at slibe hø-leerne og spidse forkene. Der bliver en hed velkomst til kromanden fra Skuldelev. De er klar både med gloende tænger og tommelskruerne.

Carlo! Vogt dig!"

Som følge af ovenstående indlæg på Sherlock Holmes Klubbens årsmødetilføjede Palle Schantz Lauridsen, som var til stede ved mødet, dette til mig en uges tid senere:

"Jeg kom i dag forbi en af de computere på Det kongelige Bibliotek, hvor man kan søge i de digitaliserede aviser. Jeg vedhæfter resultatet af min søgning. Det viser sig, at Carlo Andersen først udtalte sig om Holmes' manglende evner som detektiv i et interview i *Aktuelt* 19. august 1962. På et tidspunkt reagerede Sherlock Holmes Klubben på "anklagerne", og der blev arrangeret et møde med medlemmer af klubben og Andersen – på hotel Victoria (det må være det i St. Strandstræde 20). Mødet blev foromtalt i *Sherlockiana* 3-4, 1962 og i et nyt interview med Andersen i *Aktuelt* (26. oktober 1962). Jeg har ikke kunnet finde omtaler af mødet, *efter* at det fandt sted."

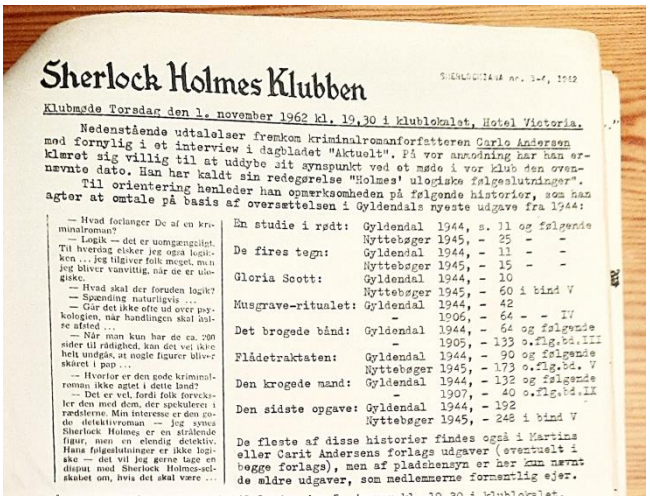

Sherlock Holmes Klubben

SHERLOCKIANA nr. 3-4, 1962

Klubmøde Torsdag den 1. november 1962 kl. 19,30 i klublokalet, Hotel Victoria.

Nedenstående udtalelser fremkom kriminalromanforfatteren Carlo Andersen med fornylig i et interview i dagbladet "Aktuelt". På vor anmodning har han erklæret sig villig til at uddybe sit synspunkt ved et møde i vor klub den ovennævnte dato. Han har kaldt sin redegørelse "Holmes' ulogiske følgeslutninger".

Til orientering henleder han opmærksomheden på følgende historier, som han agter at omtale på basis af oversættelsen i Gyldendals nyeste udgave fra 1944:

— Hvad forlanger De af en kriminalroman?

— Logik — det er uomgængeligt. Til hverdag elsker jeg også logikken ... jeg tilgiver folk meget, men jeg bliver vanvittig, når de er ulogiske.

— Hvad skal der foruden logik?

— Spænding naturligvis ...

— Gør det ikke ofte ud over psykologien, når handlingen skal ødelægge afsted ...

— Når man kun har de ca. 200 sider til rådighed, kan det vel ikke helt undgås, at nogle figurer bliver skåret i pap ...

— Hvorfor er den gode kriminalroman ikke agtet i dette land?

— Det er vel, fordi folk forveksler den med dem, der spekulerer i rædslerne. Min interesse er den gode detektivroman — Jeg synes Sherlock Holmes er en strålende figur, men en elendig detektiv. Hans følgeslutninger er ikke logiske — det vil jeg gerne tage en disput med Sherlock Holmes-selskabet om, hvis det skal være ...

En studie i rødt:	Gyldendal	1944,	s. 11 og følgende
	Nyttebøger	1945,	- 25 - -
De fires tegn:	Gyldendal	1944,	- 11 - -
	Nyttebøger	1945,	- 15 - -
Gloria Scott:	Gyldendal	1944,	- 10
	Nyttebøger	1945,	- 60 i bind V
Musgrave-ritualet:	Gyldendal	1944,	- 42
	-	1906,	- 64 - - IV
Det brogede bånd:	Gyldendal	1944,	- 64 og følgende
	-	1905,	- 133 o.flg.bd.III
Flådetraktaten:	Gyldendal	1944,	- 90 og følgende
	Nyttebøger	1945,	- 173 o.flg.bd. V
Den krogede mand:	Gyldendal	1944,	- 132 og følgende
	-	1907,	- 40 o.flg.bd.II
Den sidste opgave:	Gyldendal	1944,	- 192
	Nyttebøger	1945,	- 248 i bind V

De fleste af disse historier findes også i Martins eller Carit Andersens forlags udgaver (eventuelt i begge forlags), men af pladshensyn er her kun nævnt de ældre udgaver, som medlemmerne formentlig ejer.

Hvad flodmudderet gemte

Af Jakob Levinsen

Spillet er i gang – og endda i mange retninger på samme tid. Den 7. februar mødtes en stor håndfuld spilleglade sherlockianere i standsmæssige omgivelser i Hellerup hos Anne Holst Thorsner, som er den generøse ejer af brætspillet "Sherlock Holmes Consulting Detective: The Baker Street Irregulars".

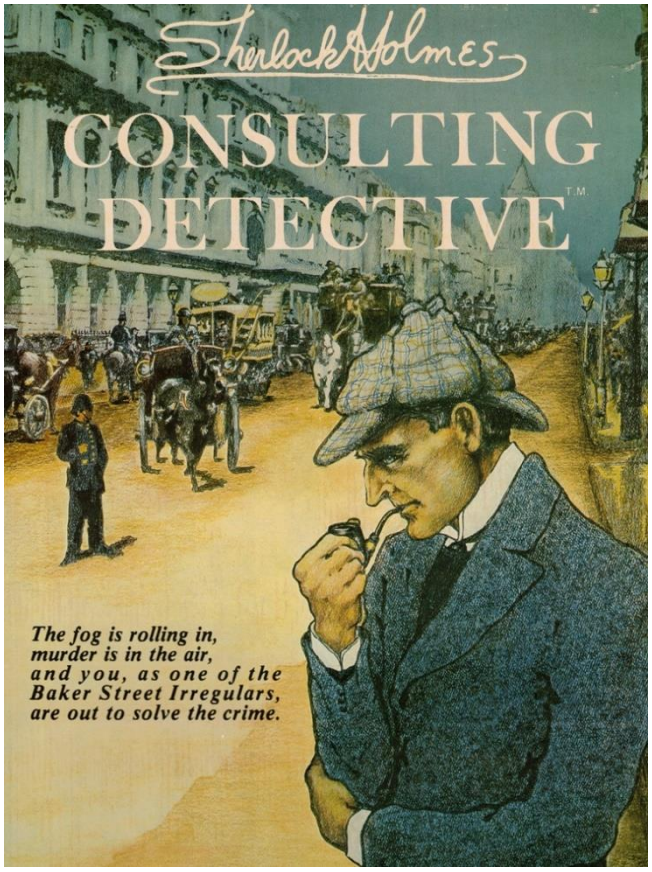

Det var endda allerede anden gang og bliver givetvis heller ikke sidste. Et definitivt navn på spilleklubben er dog endnu ikke fastlagt, om end adskillige fantasifulde forslag allerede er fremkommet.

Spillet med den lange titel er det seneste skud på en efterhånden mange år gammel, lang og vidtforgrenet stamme med fællestitlen "Sherlock Holmes Consulting Detective". Eller rettere sagt spillene, for i realiteten omfatter bare denne ene samling ti separate mysterier, hvoraf et enkelt i hvert fald denne aften viste sig mere end rigeligt til den fremmødte forsamling.

Muligvis også af den sympatiske grund, at der er tale om et gennemført socialt spil, som ikke handler om at vinde over nogen, men om løbende om at supplere hinanden og diskutere mulige løsninger på og strategier i forhold til den forhåndenværende gåde. Det forhindrer bestemt ikke bølgerne i indimellem at kunne gå endog særdeles højt.

Selve spillepladen for alle ti underspil er et yderst detaljeret kort over London, hvortil kommer en faksimileavis med store og små nyheder, en på ingen måde fuldstændig adressebog og en ekspertliste. Og som titlen mere end antyder, har de snarrådige gadedrenge i The Baker Street Irregulars her langt om længe fået en velfortjent hovedrolle, da det er med dem som fortællestemme, man føres rundt i London blandt et hav af lokaliteter og mere eller mindre hjælpsomme personer – heriblandt naturligvis Holmes selv.

I underspil nummer to, "The Mudlark Mystery", som vi ved denne lejlighed gjorde vores kollektivt bedste for at nå igennem, er de endda til stede helt ud i titlen. En "mudlark" var oprindelig en person, typisk netop en gadedreng, der ernærede sig ved at rode op i mudderet for eksempel ved Themsens bredder i håb om at finde omsættelige ting og sager.

Præcis her begynder "The Mudlark Mystery", nemlig med fundet en årle morgen af en ejerløs taske og en afhugget pegefinger med en mystisk tatovering – vistnok på græsk. Herefter forgrener mystikken sig hastigt i alle mulige retninger, og såvel underholdningsværdien som de intellektuelle udfordringer bliver derefter.

Skal man prøve at finde ud af, hvordan tingene er havnet på bredden? Eller hvad det er med det græske miljø i London, som tidligt i spillet synes at fylde ganske meget i begivenhederne? Eller hvorfor flere forskellige personer er blevet overfaldet groft inden for få timer på den anden side af Themsen? Eller hvad der egentlig foregår i fængslet lidt længere oppe ad floden? Eller prøve at finde frem til den gamle kirkegård, som flere af handlingstrådene synes at pege i retning af?

Modsat de oprindelige conaniske tekster, hvor jo typisk kun et enkelt mysterium opklares ad gangen, er vi nemlig her ude på helt anderledes labyrintisk og gyngende Londongrund med talrige hentydninger til og inspirationer fra conaniske tekster undervejs. Foruden at man, som spillet skrider frem, i stigende grad sidder med en fornemmelse af, at det kan være et kapløb med tiden at få opklaret gåden eller gåderne.

I princippet kan spillet nærmest gennemføres af alt fra en enkelt person (om end i så fald nok med meget høj moral og manglende vilje til at snyde) til så mange, som værten overhovedet har bordplads til. Dermed være også sagt, at spillegruppen ikke på nogen måde er eller behøver at være fasttømret eller af en bestemt størrelse, og at man ved hvert nyt underspil i princippet begynder forfra.

Underspil nummer tre hedder i hvert fald "The Three Customers". Tid og sted følger på mail for, hvornår spillet igen vil være i gang.

								HERSKER	POPU-LÆRT	NÆRER	ENERGI-KLASSE	FISK			STETSON	ENHED	KURSUS-CENTER
														HVORFOR / PRÆPA-RERET	4		
							FERIE-STED				SVENSK POP-GRUPPE					BE-VOKSNING	
							MEDLYD		PÅBUDDET / PÅGIK								
							FORURENE	8			ÆRGERLIG / UDMARK				GEORGIEN		
3		HEDE-LAG	POST	REAUMUR	VÆR HILSET		DEBET	VIGTE / KEJSER-INDE				NÅLETRÆ / KUNNET					
HAVNE-BY						GUDINDE / IRLAND				DANSK MALER / VANHELD					TUNESIEN / NAVNGIVE		
HØJT BJERG				BODE-GAER / DRENG			9						SKRIFT / GEN-STAND				
SEKUND		MAKAKER / KUMMER					RØRT / KUNST-SPROG				REKVISIT / MASSER			STOPPET / FUGL			
IDEOLOGI		7			EFFEKTER / UDRÅB				SKIPPE / LILLE ORGEL								TAL
SKOGREDE			LODDEN / BOUQUET			BÆVET / GRÆSK TEGN							GREBET / GE-BÆRDER				
										BLÆSTE		BET / SPANSK FLOD				RUND BYGNING	
	REMTØJ / SKÆBNE						SATTE HØJT / RUTINE							ENERGI-ENHED / RUS. FLOD			
MIDT I SALEN		ANTAL / FRED			TILSTAND / VINTER-UDSTYR			ARGON / DUNET			NORNE / PC-UD-STYR	5			KNAP / STAMMER		
FYS. ENHED				KLINGER / SLOGES									FIKS / BORDE				TUMLE
INDOLENT						KRAFT / NAVN			SKIB OG KOR / DANSK FILM								
	TRANS-PORT-MIDDEL		RYKIND / DANSK FOR-FATTER							SERIE / BIFLOD	3				NUMMER / YAK		
TYL					FORFRISK-NING / RADIO-SYSTEM							SKØNT / HØJDE-KURVEN					
TIL HEST								EFTER-SPØRGE / TEGN						RENDE / GL. MØNT			
ATOM-MASSE		AD-VER-BIUM		6			CANADA				UDSIGTER / FNUGGE					PIGEBARN	
KANT																	DRA-BANTEN
							HINE			PLANTEN / MEDDELE					HENGIVEN / LAG		1
							KEN-DINGS-MÆRKE		KNÆGT / BANE				BE-TRAGTEDE / HOLMEN				
							UKRAINSK BY					UKLARE / MAROKKO		2		DVS.	
							FYSISK GEN-STAND							BJÆRGE			
							STYRE				LEDDET						

Konstrueret af Paw Mathiasen

Kodeordet (1-9): _____ (Se løsningen på side 1)

Minister og jarl udnævnt til kongelig

Af Kgl. hofreporter M. Schouwlamm-Bech

I Conanen, når talen eller nærmere skriften falder på de kongelige, er det sjældent for det gode: Ud over de få rigtig royale såsom "A certain gracious Lady" og den langtitlede konge af Böhmen, der jo ikke beskrives udpræget flatterende, kender vi til Milverton "the king of blackmailers" og Moriarty "the king-devil"! Så det er sjældent med gode og lovlydige personer, man normalt forbinder denne ellers andetsteds normalt ophøjede status. Derfor kan det nok undre, at vi nu er begejstrede, benovede og direkte beærede over at kunne byde velkommen til netop en kongelig i de hjemlige conanske rækker! Her er der dog ikke tale om én af de gamle enevoldskonger, hvis blotte adelige byrd og sølvske med monogram i mund har sikret dem en ikke altid fortjent plads i arvefølgen; men derimod en meget mere moderne, meritokratisk monark!

KGL. INVESTERING

»Investitured Irregular er en hædersbetegnelse, som THE BAKER STREET IRREGULARS i New York på sit årsmøde i januar tildeler 100 Sherlockianere med varighed til deres død. Blandt disse er nu også 3 europæere: Lord Donegall, London, og 2 danske. Siden årsmødet 1960 har generalsekretæren kunnet glæde sig ved denne ære, og fra årsmødet 1961 er Henry Lauritzen også blevet en "investitured Irregular".«

Ovenstående kunne læses i første nummer af Bladet i 1961, da A.D. Henriksen kunne glæde sig ved at være generalsekretær. I år kunne nedenstående høres, en annoncering af *BSI's* præsident "Wiggins", Michael H. Kean:

»In 2019 B.C. — that is, Before Covid — I spent an enjoyable evening with my wife in Copenhagen with a number of members of the Sherlock Holmes Club of Denmark. Among that group was the holder of a Doctor of Philosophy degree who wrote his rather voluminous thesis on Holmes in Danish Media Culture! A most entertaining gentleman, and the author of several other books, we're happy to welcome Hallie Chance Lauridsen to the BSI. And Pallie's Investiture will be ***'The Royal Family of Scandinavia'****. And that investiture was previously held by his fellow countryman, the late Henry Lauritzen«.*

Og hvis ikke Wiggins havde udtalt disse begrundende ord, kunne det ellers meget let havde lydt således:

»There have been six Danish Sherlockians invested in the Baker Street Irregulars, beginning with A.D. Henriksen back in 1959; this evening 2023 will add another. His canonical interest began, not as a youth, but rather in the prime of life at the height of his professional scholarly career: with learned papers on Holmes, developing into a book on Holmes, further evolving into a PhD thesis proper: on Sherlock Holmes in Danish Media Culture! Today, he even plays an integral part in the Sherlock Holmes Club of Denmark as well: he contributes regularly to its newsletter, gives erudite but always entertaining talks, and donates figuratively hundreds of helps to his fellow members of the Danish Sherlockian community. According to one of his colleagues, without him on the sideline, there would have been a Sherlock Holmes Club in Denmark today; but not one so learned. So, congratulations to Palle Schantz Lauridsen, a gentleman and a scholar, who receives the titular investiture of ***'The Royal Family of Scandinavia'****«.*

Indeed! Nu kan også Palle Schantz Lauridsen officielt ligeledes kaldes sig en *Investitured Irregular*: med ret til at gå overalt, se alt og overhøre alt! Og for fremtiden sætte det lille, men umiskendelige "**BSI**" efter sit navn. Palles Investitur kommer fra én af Watsons unedskrevne sager:

»Between ourselves, the recent cases in which I have been of assistance to the Royal Family of Scandinavia, and to the French Republic, have left me in such a position that I could continue to live in the quiet fashion which is most congenial to me ...« [FINA]

Det er ikke helt tydeligt, hvilken rang, titel eller familiemedlemskab, *the US Presidency* har haft i tankerne, da de ophøjede Palle; men en konge inden for sit felt: dét er han!

KGL. INVESTITAR

Men hvem er det nu, denne Royalle Palle er, og hvori består hans hoffæhige meritter? Selvom han ikke behøver nogen form for introduktion, kan man alligevel godt tage sin biografiske oversigt ned fra hylden: »Jeg har en fin samling under D (Diplomer)«

***Lauridsen, Palle Schantz**, doktor*: Født som jarl af Hvidovre i 1955, dekoreret med *Order of the Baker Street Irregulars*, medlemsminister i Sherlock Holmes Klubben i Danmark.

UDDANNET på Københavns Universitet; fra 1998 lektor i audiovisuelle medier i Danmark, ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, sammesteds: primære forskningsområder inkluderer nu film-og tv-analyse og -teori; tværmedialitet; dansk mediehistorie; samt Sherlock Holmes som transhistorisk og tværmedial populær helt.
HAR GJORT TJENESTE på Amager, i Minneapolis og i Søndermarken (hans fingersandwich med laks og agurk til den traditionelle *VicPic* nævnt i dagsbefalingen).
FORFATTER til *Titlen nævnes ikke*,* 2020. Afhandlingen er ligeledes udkommet digitalt, men da Klubben er den slags, der staver årsmøde med Dobbelt-Aa, gør det ikke så meget.

ADRESSE: København. KLUBBER: Sherlock Holmes Klubben 2012-20 (bestyrelsen 2016-20); genoptaget i samme efter kaffen, Aarsmødet 2020; samt The Five Orange Pipes (passivt rygningsmedlem).
KENDTE ALIASSER: Jarlen af Hvidovre; Hallie Chance.
FORETRUKNE PRONOMINER: De/Dem. Pluralis Majestatis.

Hvilke af Palles mangefold meritter er det så, der er kronedes med, at han er blevet ophøjet til investitueret BSI?

Til at begynde med: hvad ledte til hvad? Hvad kom egentlig først: hans optagelse i Sherlock Holmes Klubben — eller hans kongstanke om at forske i Sherlock Holmes? Alle, der var til stede, kan dog ikke andet end med glæde huske, da denne yngre tronprætendent trådte ind på de bonede gulve til sit første Aarsmøde i 2013 og holdt sit første skelsættende oplæg: hvor han tegnede og fortalte om, hvordan aviser i gamle dage trykte Holmes-historierne som føljetoner, der skulle klippes, foldes og samles! Og siden da er det kun gået én vej ...

- 🕮 UDVALGT BIBLIOGRAFI: "I believe in Sherlock Holmes" (*16:9 online*, Årg. 10, nr. 45, 2012)
- 🕮 "'You need me — or you're nothing': superhelte og superskurke" (*Cut*, Nr. 100, 2012)

Hurtigt blev dette kongsemne optaget i Klubbens Rigsraad, og han fik ranet mere af tronen til sig, da han udnævnte sig til Bestyrelsens Minister: den første med ansvar for Medlemmer. Noget af den første større omvæltning, der fandt sted efter Palles tiltræden, var nedlæggelsen af de gamle traditionelle, men efterhånden måske ikke helt tidssvarende Silver Blaze Galopløb. Således har den unge kronprins været med til, med stille men sikker hånd, at indføre en række reformer i et samfund, som ellers nok kunne siges at være stivnet i henryansk konservatisme:

Før Palle var vi mange i Klubben, der overvejende — for ikke at sige udelukkende — kendte til og beskæftigede sig med Mesteren i bøgernes (og tonefilmens) verden. Men efter at Palles tværmediale og utrættelige forskningsfokus har produceret ny og hidtil ukendt viden om Sherlock Holmes' tidlige manifestationer uden for de kendte bogudgivelser, er vi alle blevet klogere: på gamle avisføljetoner, teaterstykker, stumfilm, tv- og tegneserier. Så uden Palles revolutionære forskning havde Klubben nok ikke udviklet sin conaniske viden og virke i den retning, den har.

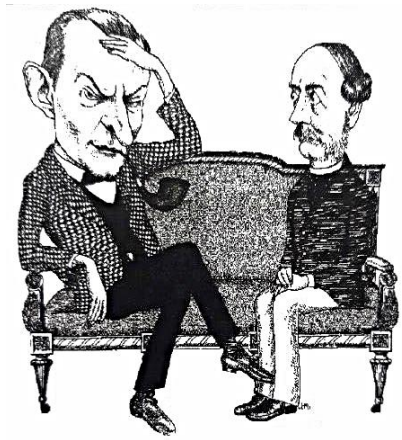

Elementært, min kære Christian...
(Tegning: Anne Marie Steen Petersen)

Således har Palle, hans viden og hans mestring af Mediestream udgjort uundværlige bidrag om Den danske Canon — også i amerikanske Don Hobbs' bibliografi, *The Galactic Sherlock Holmes*, hvor man i særdeleshed kan læse om de særdeles mange hidtil ukendte AVISFØLJETONER (hvorfor den danske del fylder mest af alle med flere hundrede sider med gamle danske avisforsider — *og* i fraktur)! En lille bogudgivelse kunne det også blive til.

- 🕮 "I've Been Looking up the Dates in the Old Files of the Paper": Archival discoveries on Early Danish Holmes (Keynote ved *Friends of the Sherlock Homes Collections Meeting*, University of Minnesota, Minneapolis, 2013)
- 🕮 *Sherlock Holmes i Danmark* (Rosenkilde & Bahnhof, 2014)

Men aviser gør det ikke alene; TEATERSTYKKER har også været en stor hjælp til at udbrede kendskabet til Mesteren i Danmark. Og Palle har været en stor hjælp til at udbrede kendskabet til teaterstykkerne i Danmark: især den gamle Christmas-sæson på Folketheatret, og også om, hvordan royalty-rettighederne blev tolket dengang — eller ikke. På udstillingen på Ordrup Bibliotek i 2017 så vi også demonstreret hans viden inden for Det kgl. ~~Dukke~~-Modelteater — såvel som hans uegennyttige, praktiske hjælp med at få hentet den falske kamin fra det hedengangne Sherlock Holmes Museum: en besværlig transporthandling sidenhen kendt som 'kaminoen'.

- 🕮 "Kampen om Sherlock Holmes: forfatterret, moral og teater" (*Peripeti online*, Årg. 17, nr. 32, 2020)

Én ting er scene; en anden er celluloid: og som gammel filmanmelder har Palle naturligvis kongenialt overtaget og videreført den forskning i STUMFILM, der blev iværksat af Bjarne Nielsen: især om den genfundne Gillette-film og de gamle fra Nordisk Film, som var en del af filmprogrammet, da Palle introducerede en kavalkade af gamle Holmesfilm på Cinemateket i 2016.

*Kun med småt i en fodnote: *Sherlock Holmes findes ikke* [sic]: *Sherlock Holmes i danske mediekulturer 1891-2017.*

- 🕮 "Adaptation and Film Style in Sherlock Holmes" (*Baker Street Journal: 2016 Christmas Annual: The Day After Christmas: First Encounters with Gillette's Silent Sherlock Holmes*, 2016)
- 🕮 "Sherlock Holmes in Transit" (Tybjerg, Casper & Sørensen, Lars-Martin, eds: *Danish and German Silent Cinema: Towards a Common Film Culture,* Edinburgh University Press, 2023)

Efter at have sprunget en stor del af det 20. århundredes spillefilm over sprang den ukronede konge direkte frem til at fokusere på TV-SERIER, især den allernyeste *Sherlock* på BBC og dens nye tværmediale brug af sociale medier til at holde Mesterens navn eviggrønt — ikke mindst blandt yngre undersåttinder.

- 🕮 "Sherlock og krimiadaption" (Agger, Gunhild, Riber Christensen, Jørgen & Brix Jacobsen, Louise, eds: *Tv-analyse;* № 07 i serien MÆRKK: æstetik og kommunikation, Systime, 2018)
- 🕮 "Samplet, stjålet, genopfunden" (Interview af David Jacobsen Turner; i *Weekendavisen*, 2020-04-17)
- 🕮 *Titelsekvensen, der blev væk? Musik og billeder i tv-seriernes titelsekvenser* (PubliMus, 2022)

Andre førhen underlødige medier som TEGNESERIER med sherlockiansk indhold har også nydt godt af Palles interesse, især genopdagelsen af Storm P's gamle absurde striber, der bragtes i Ekstra-Bladet i 1910-11: det er heraf, Palles forhenværende lavadelige alias stammer: Jarlen af Hvidovre. Hans akkumulerede viden udøste han generøst af på Copenhagen Comics i 2022: fra gode, gamle Anders And og Vaskervilles Hund — til Den allernyeste skandaløse Billet; selv jagten på en enkelt Møjsengøjser eller to er kronedes med held.

- 🕮 *Storm og Sherlock* (Fahrenheit, 2018)

»England has its Poet Laureate,
we Holmesians have our
Palle the Scholar 'Laureatsen'«
(frit efter John Bennett Shaw,
Sherlockiana 1988:2-3)

Og som kronen på værket blev al denne forskning i alle disse forskellige delemner inden for dansk sherlockiana således samlet af Palle Schantz Lauridsen som basis for hans efterhånden berygtede doktordisputats, der nu endelig har sat kronen på hans hoved. Og alle, der var til stede, kan ikke andet end huske hans andet skelsættende oplæg på Aarsmødet i 2020, da han netop berettede om sin afhandling og afslørede dens forfatningsstridige titel; hvordan han derfor enstemmigt — og ganske rettelig! — prompte blev afsat og detroniseret for den slags majestætsfornærmelse; og hvordan han allernådigst blev afdetroniseret — lige efter kaffen.

- 🕮 *Titlen findes ikke** (Københavns Universitet, 2020)

Som fremgår lader Palle sjældent en lejlighed forpasse til at finde en hidtil upåagtet sherlockiansk forbindelse ved noget — for så straks at anvende det til noget nyttigt: således er han også kgl. hofleverandør af mange lærde artikler i Bladet baseret på hans — ikke "Higher" — men Tværmediale Forskning.

Men det er ikke mindst hans altid velvillige tjenesteydelser, der er hans egentlige og adgangsgivende meritter: ved generøst og ganske uegennyttigt at stille sit imponerende intellekt, sin akademiske baggrund og sin altid konstruktive, positive og vennesæle ros til rådighed ved utrættelig opklaring af hans undersåtters mange svære og ofte tåbelige sherlockianske spørgsmål i tidens løb! Tværmedial, jovist; aldrig tvær.

Således er Palle overhovedet ikke nogen subjektivt dømmende eller overlegent tronende monark, men et kronisk objektivt neutralt beskrivende og nøgternt analyserende overhoved. Altså ikke kun en lærd *scholar* — men så sandelig også en *gentleman! And now also a royal one.* Så hvor Sherlock kunne hjælpe den skandinaviske kongefamilie, har Schantz i sandhed kunnet hjælpe den sherlockianske familie!

Angiveligt er han selv — en moderne monark, der følger med tiden — ikke nogen stor samler (da hans investitur jo ikke er "The Hans Sloane of My Age"); men alligevel ejer Palle en forbavsende solid samling af boglige hjørnesten i Den danske Conan (bl.a. en yderst sjælden andenudgave af *Sherlock Holmes' nye bedrifter* fra E. Jespersens Forlag 1926! Som ellers er meget svær at finde. Skulle vi hilse fra en ven og sige ...)

Som lidt af et kgl. kuriosum er Palle også selv kgl. hofpoet: den danske tekst til Klubbens Kongesang er hans egen vittige oversættelse af Harvey Officers "On the Road to Baker Street", der højtideligt bliver afsunget til Aarsmødet i Klubben — som regel til akkompagnement af regenten selv på guitar: så vittig, at alle, der er til stede, ikke kan andet end more sig kongeligt!

Hvis man skulle være så heldig at møde overhovedet under mere familiære former, er han skam også habituel og nu Kongelig Hofleverandør af scones (Føtex), sandwiches (hjemmelavede) og portvin (Woodhouse). Man kan endda selv tilgå hans kgl. kanal 'Pallesro' og få royale råd til den svære kunst at koge et æg:

https://www.youtube.com/watch?v=5ZPEaQ3EaC4

KGL. INVESTITUR

Men hvem er det nu, denne Royal Familia er, og hvori består dens relevans? Selvom den ikke behøver nogen form for introduktion, kan man alligevel tage et lille kik på tidligere kendte familiemedlemmer af Den skandinaviske Kongerække:

Oscar II (1829-1907), konge af Sverige fra 1872 til sin død og af Norge indtil 1905; efter al sandsynlighed overhoved for den familie, som Holmes hjalp i "The Final Problem". Udover hvad vort kära brorfolk måtte have publiceret hinsidan, er én af de få pastichebøger, der nævner og endda direkte omhandler den skandinaviske kongefamilie, Larry Milletts pastiche, *Sherlock Holmes and the Rune Stone Mystery* udgivet på Penguin US i 1999. Den omhandler denne anden kong Oskar og dennes vistnok historiske inter-

* Se ikke den første fodnote.

esse i skandinaviske runesten i nordamerikanske delstater. Millett har tidligere udgivet andre og minimalt mere lærde tekster på Minnesota Historical Society Press, så det kan jo være, Palle uforvarende har mødt ham til kongressen dér i 2013?

Christian IX (1818-1906), konge af Danmark fra 1863 til sin død; kendt som "Europas Svigerfader" grundet sine mange børns giftermål ind i andre europæiske konge- og fyrstehuse: f.eks. blev hans datter Alexandra gift med Edward VII og dermed dronning af England; og Dagmar gift med Alexander III og derved tsarina af Rusland. Ligeledes har Palles egen førstefødte prinsesse i tronfølgen en overgang selv været medlem af den nu Kgl. Klub.

Så vidt vides figurerer Chr. Nital dog ikke i nogen relevant skønlitterær publikation, men Holmes besøger ham angiveligt på Fredensborg i 1887, som beskrevet i den lille videnskabelige dobbeltmonografi af d'herrer Arenfalk & Hall, *When Was Sherlock Holmes in Copenhagen? & Who Are the Characters in 'A Scandal in Bohemia'?* i 1960.

Henry I (1908-1991), BSI og ukronet konge af dansk sherlockiana indtil sin død; den første investeret med "The Royal Family of Scandinavia" i 1961: Således i disse genbrugstider er den pågældende nye Investitur netop den, som tidligere var blevet tildelt Palles næsten-Navnebroder Lauritzen for 62 år siden — og så en ny udnævnelse oven i købet i en tid, hvor royale tilkendegivelser jo bestemt hverken længere hænger på træer eller idioter: således at blive udnævnt til Kgl. Skandinav i en tid, når andre kongelige prinser og prinsesser bliver traumatiseret af og degraderet til de bare grever og komtesser, er jo blot et ekstra kirsebær på toppen af hans gateau cadeau!

Der findes faktisk også en roman, hvori Kong Henry figurerer: men da den ikke på nogen måde tager stilling til hans BSInvesitur, vil vi ikke nævne den Remar-kable krimi *Dame alene i verden* fra 1980 med et eneste ord. (Andre af klubbens gamle medlemmer figurerer også i denne letoplåste nøgleroman, bl.a. Leo Lemvigh.) Hvornår romanen om Palle udkommer, vides dog ikke for nuværende.

Palle SL (1955-), BSI og seneste kongelig, hvis doktordisputats altså bærer den repulsivt republikanske titel, vi ikke nævner,* der som sagt har sat kronen på hovedet og ledt til hans optag i de allerstørste Kronehovededes Liga: og nu er Lauridsen (ikke at forveksle med Lauritzen) omsider blevet anerkendt som den *gentleman and scholar*, han er, og optaget i BSI's kongerige (og det er meget svært at komme ind dér)! Så på den måde er hans investiturtitel jo også ganske passende: som han selv udtaler, findes der jo heller ikke én skandinavisk kongefamilie!

Godt gået af én, for hvem det lykkedes at blive optaget i Klubben for kun et årti siden — og tvunget til at abdicere i 2020! (I al fald indtil den famøse Kaffe paa Aarsmødet.)

Så nu kan man sige, at Doktoren og Dronningen ligesom er kommet i en slags familie; og i anledning af dette af Palles nulevende familiemedlemmer, H.M. Margrethes 60-års fødselsdag i 2000, redigerede Bjarne Nielsen med vanlig omhyggelighed en pamflet, der netop opsummerede den danske sherlockianas beskrivelser af forholdet mellem Detektiven og Dronningen: *Kongen af Skandinavien: Et symposium til The Royal Family of Denmark*.

Og med vanlig ydmyghed (og uden at kreditere de anvendte bidrag) tilsendte han et eksemplar til fødselaren. Som takkede for gaven! Eller fik én af sine hofmænd til at gøre det for sig.

I skrivende stund er vor regent dog ikke hjemme til at modtage folkets gaver og hyldest, idet han er på en hundesvær undervisningsrejse til et kontinent, der huser ét af de nordatlantiske mandater; og hvem der er indsat som rigsforstander/viceminister i hans fravær, er ikke oplyst af hoffet.

Hermed ønsker vi Dem, Palle Schantz Lauridsen, BSI, stort fortjent til lykke med den fornemme hædersudnævnelse og det medfølgende diplom — endnu ét til samlingen! (Nu har dén mand ALT.)
Vi ser frem til at høre Deres Nytaarstale i tronsalen ved næste Aarsmøde. Mon ikke De er den eneste sherlockianer, der ikke blot kan sætte "**B.S.I.**" bagefter Deres navn, men ligefrem også et lille "**H.K.H.**" foran?

GUDBEVARES SHERLOCK

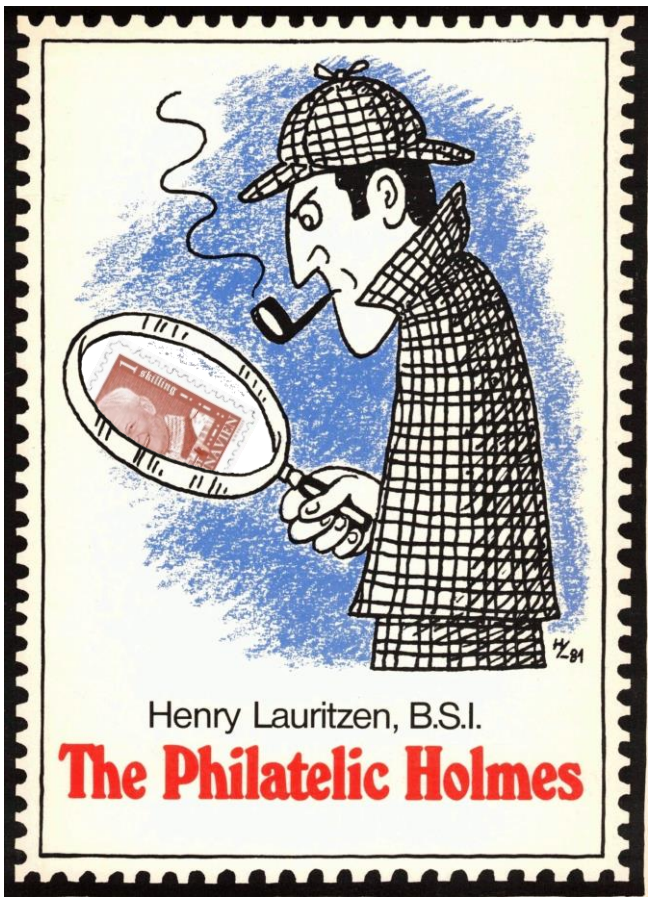

* Se heller ikke den anden fodnote.

Medlemsliste, marts 2023

Anders Hammarqvist, BSI, Malmø, Sverige (1986)
Anne Holst Thorsner, Hellerup (2017)
Asta Schantz-Conlon, København S (2014)
Bjarne Juul, Humlebæk (1974)
Bo Green Jensen, Snekkersten (1994)
Carsten Frölich, Charlottenlund (2019)
Christian Monggaard, Osted (2012) *SoMe-manager*
Christof Gleie, Frederiksberg (2020)
Claus Lund Rosenkilde, København S (2019)
Dennis Jürgensen, Rødovre (2016)
Dinna Bjørn, Oslo, Norge (1981)
Elena Ranild, København V (2011)
Frank Lund, Værløse (2021)
Henrik Slott Nielsen, Århus (1978)
Jakob Levinsen, Vallø, Køge (2013)
Katja Dahlstrøm Storm, Brønshøj (2017)
Lasse Rask Hoff, Vanløse (2014)
Lene Bach Cordes, Frederiksberg (1982)
Lene Bjørn, Ikast (2018)
Lene Okholm Stricker, Skagen (2021)
Lise Helbo Kabel, Aarhus (2018)
Lise Lotte Frederiksen, Frederiksberg (1984)
Mattias Boström, BSI, Bålsta, Sverige (1990)
May Christiansen, København N (1977)
Mette Pedersen, København K (2016)
Mia Stampe Lagergaard, BSI, Kbh. N (1989) *Præsident*
Michael Bjærre, Kolding (2018)
Michael Skov Lambek, Valby (2009) *Skatmester*
Mikkel Lund, Vallensbæk (2011)
Morten Søndergård, København S (2016)
Palle Dyhre Andersen, Indian Wells, Californien (1967)
Palle Schantz Lauridsen, BSI, Kbh. V (2012) *Medlems-*
Paw Mathiasen, København Ø (2016) *minister*
Peter Borberg, Odense M (2016)
Rie Lund Rosenkilde, København S (2019)
Sara Krohn Deleruran, København N (2014)
Siri Olsen, Vanløse (2018)
Steen Ewald-Larsen, Århus (1968)
Svend Ranild, BSI, Vanløse (1986 & 2008) *Redaktør*
Søren Bøgvad Kretzschmer, Hvidovre (2007)
Søren Tordrup, Køge (2017)
Therese Ranild, København V (2011)
Thessa Jensen, Hjørring (2013) 9970
Thomas Reinholdt Rasmussen, Hjørring (2020)
Torben Carlsen, Brønshøj (1998) *Revisor*
Åmund Grimstad, Halden, Norge (2021)

Et hvidt tomrum udfyldt med et fuldkommen tilfældigt frimærke

Æresmedlemmer (Æ: Æresmæsident)
Adeline Tinning, Milburn, New Jersey (200
Anne Mette Fage-Pedersen, Brenderup (1996) (medl. 1976)
Bjarne Rother Jensen, Aalborg (Æ 2014, medlem 1996)
Jens Byskov Jensen, BSI, Aabenraa (Æ 2020, medlem 2000)
Katherine Karlson, BSI, Binghamton, New York (2000)
Kiyoshi Tanaka, BSI, Yokohama, Japan
Margaret Smedegaard, BSI, Racine, Wisconsin (2000)
Mary Ann Bradley, BSI, Indianapolis, Indiana (2000)
Nils Nordberg, BSI, Strømmen, Norge (1971) (medl. 1968)
Peter E. Blau, BSI, Bethesda, Maryland (1979)
Steen Bichel, Hundested (2013) (medlem 1963)
Susan E. Dahlinger, BSI, Highland, New York (2000)

Filate-lira-lira-lej

Uden at det har været planlagt, har dette nummer af *Sherlockiana* vist sig at have et næsten gennemgående tema, idet nogenlunde halvdelen af artiklerne smykkes af frimærker eller noget der ligner. Derfor denne filatelistiske udgangsbøn.

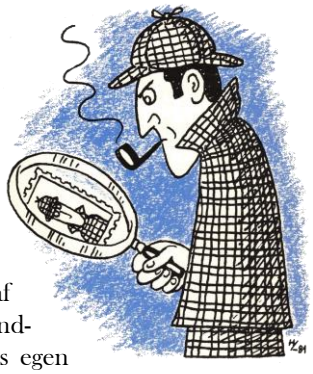

En charmerende lille sag på mine boghylder er hedengangne Henry Lauritzens sene udgivelse *The Philatelic Holmes* fra 1981, hvis forside viser denne Holmes fra Henrys hånd. Den lille bog bugner af frimærker, de fleste af dem sandsynligvis fotograferet fra Henrys egen samling, som illustrerer personer, genstande og dyr fra Conanen, med forklarende citater vedføjet.

I 1979 havde Henry udgivet sin allersidste årsskiftebog, *Napoleon paa Frimærker*, hvor han skrev kejserens livshistorie, illustreret med 137 frimærker. To af de mange kunstnere hvis værker var blevet afbildet på mærkerne, var Carle Vernet (1758-1836) og hans søn Emile Jean Horace Vernet (1789-1863). Vi husker at en af Holmes' bedstemødre var søster til sidstnævnte.

Der er plads til bonusillustrationer. Her er to af de engelske frimærker fra 1983 som Palle Schantz Lauridsen, BSI, omtaler i sin artikel på side 7-8:

Overskriften er en gedulgt hilsen til Norman Neruda (*Stud*, ch. 4), som redaktøren har givet sig selv et nært forhold til. Mere om hende ved en anden lejlighed. En stradivarius er involveret. Sådan en havde Holmes også.